

Nr 44.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden; given Stockholms slott den 21 januari 1927.

Under återopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden.

GUSTAF.

Paul Hellström.

Förslag

till Lag

om ändrad lydelse av 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden.

Härigenom förordnas, att 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 angående husbehovsskogar inom vissa områden skola erhålla följande ändrade lydelse:

12 §.

Sker avverkning å särskild eller samfälld husbehovsskog i strid mot bestämmelserna i denna lag, vare straffet böter från och med tjugufem till och med tvåtusen kronor.

Då till straff dömes, skall tillika det avverkade virket, där det ligger å skogen kvar eller, om det är bortfört, fortfarande är i avverkarens besittning, tagas i beslag och dömas förbrutet. Undgår dylikt virke beslag, är den, som låtit verkställa avverkningen, skyldig att utgiva ersättning med belopp, motsvarande värdet av samma virke.

Innefattar förseelse, varom här är fråga, förbrytelse mot allmänna strafflagen, skall gärningen bedömas enligt vad i 4 kap. 1 § strafflagen är för likartat fall stadgat. Förskyller förseelsen påföljd enligt andra stycket, varde ock den påföljd ådömd.

13 §.

Allmänne åklagaren samt vederbörande förvaltande tjänstemän vid skogsstaten äge lika behörighet att åtala förseelser, varom i 12 § sägs, samt att med beslag belägga virke, som skall anses förbrutet. Sistnämnda befogenhet tillkomme jämväl skogsstatens bevakande tjänstemän; har någon av dem gjort beslag, skall han, så snart ske kan och senast inom fjorton dagar, göra anmälan därom hos någon av de åtalsberättigade.

Varder ej inom sextio dagar, från det beslaget skedde, åtal i laga ordning anställt, vare beslaget förfallet; ägande förvaltande tjänsteman vid skogsstaten att, innan åtal anhängiggjorts, häva beslag, som verkställts av bevakningstjänsteman.

15 §.

Böter och vite, vartill någon enligt denna lag fälles, ävensom genom försäljning av förbrutet virke uppkommen behållning och utdömd ersätt-

ning för virke, som undgått beslag, tillfalla lappmarkernas med flera områden skogsvårdsfond.

Försäljes i beslag taget virke, innan det dömts förbrutet, skall, till dess frågan därom blivit slutligen avgjord, försäljningssumman nedsättas i riksbanken på sätt särskilt är stadgat; och skall om sådana medels insättning i bankinrättning vidare gälla vad i 160 § utsökningslagen sägs.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1928, dock att äldre lag skall tillämpas i fråga om avverkning, som ägt rum före nyssnämnda dag.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 februari 1926.*

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden
NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS,
MÖLLER, LEVINSON.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anför
departementschefen statsrådet Linders:

I sammanhang med genomförande av det förslag till lag om vård av
vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera
områden, varöver Kungl. Maj:t förut i dag beslutat inhämta lagrådets ut-
låtande, torde vissa ändringar böra vidtagas i lagen den 5 juni 1909 (nr 53
s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden. Jag anhåller nu att
få anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t.

*Frågan om
stadgande av
reproduktions-
skyldighet för
husbehovs-
skogarna.*

Den i berörda förslag avsedda nya lagen, som föreslås skola ersätta för-
ordningen den 18 juni 1915 (nr 251) angående utsyning å viss skog inom
Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden eller den
s. k. lappmarkslagen, innebär, såsom jag förut i dag framhållit, bland annat,
att skogarna under sistnämnda lag skulle med vissa undantag underkastas
väsentligen enahanda reproduktionsskyldighet som de under 1923 års skogs-
vårdslag lydande svårföryngrade skogar. Då förenämnda husbehovsskogar
äro belägna inom lappmarkerna och i skogsbiologiskt avseende äro likställda
med de därstädes befintliga skogarna under lappmarkslagen, synes det kunna
ifrågasättas, huruvida ej den för sistnämnda skogar föreslagna reproduk-
tionsskyldigheten borde utsträckas att gälla även husbehovsskogarna. Jag
anmärker härvid, att en del av dessa skogar äro belägna nedom odlings-
gränsen, där nyssangivna skyldighet skulle äga tillämpning, samt att hus-
behovsskogarna för närvarande ej äro underkastade någon som helst repro-
duktionsskyldighet.

Yttranden.

Förevarande spörsmål har ej varit föremål för närmare behandling i de
yttranden, som, på sätt jag i motiveringen till förenämnda lagförslag om-
nämnt, avgivits rörande frågan om ny lagstiftning för skogarna under lapp-
markslagen. Länsstyrelsen i Norrbottens län har emellertid framhållit, att
det syntes naturligt och riktigt, att de bestämmelser, som i allmänhet gällde
för enskilda skogar ovan lappmarksgränsen, även vunno tillämpning å husbe-

hovsskogarna, och har en liknande uppfattning uttalats av landstinget och hushållningssällskapets förvaltningsutskott i Norrbottens län samt landstinget i Västerbottens län. Hushållningssällskapets förvaltningsutskott i sistnämnda län har däremot avstyrkt utsträckande till husbehovsskogarna av de återväxtbestämmelser, som föreslagits i fråga om skogarna under lappmarkslagen, under framhållande att avverkning å husbehovsskogarna, såvitt förvaltningsutskottet kunde finna, hädanefter finge ske endast för husbehov, under det nyssberörda bestämmelser gällde avverkning för avsalu.

Vid bedömandet av detta spörsmål bör uppmärksammas, att den i berörda lagförslag avsedda reproduktionsskyldigheten skulle föreligga allenast efter avverkning för annat ändamål än husbehov samt efter sådana å skogen inträffade skador, som omförmälas i 10 § 1 mom. skogsvårdslagen. Ett föreskrivande beträffande husbehovsskogarna av reproduktionsskyldighet i först angivna avseende skulle bliva av mycket ringa praktisk betydelse, enär avverkning å dessa i allmänhet ej må äga rum för annat ändamål än husbehov. Beträffande de samfälliga husbehovsskogarna gäller visserligen såsom regel, att utsynat virke skall avverkas och föryttras för delägarnas gemensamma räkning, men bör dylik avverkning, då densamma är avsedd att bereda delägarna gottgörelse för det dessa ej kunnat tilläggas särskilda husbehovsskogar av den storlek, som erfordras för tillgodoseende av husbehovet, i förevarande avseende likställas med husbehovsavverkning. Vad åter angår tillämpning å husbehovsskogarna av reproduktionsskyldighet efter berörda å skogen inträffade skador torde väl vara obestriddigt, att vidtagande av reproduktionsåtgärder efter dylika skador är behöfligt även i fråga om dessa skogar, men är att märka, att sagda skador med hänsyn till den förhållandevis ringa skogstillgången å husbehovsskogarna där ej kunna nå någon större omfattning. Beträffande frågan om utsträckning till dessa skogar av den i förenämnda lagförslag omförmälda reproduktionsskyldigheten torde vidare böra framhållas, att en dylik utsträckning, särskilt med hänsyn till nödvändigheten att ständigt utöva kontroll över efterlevnaden av de meddelade reproduktionsbestämmelserna, skulle medföra ej ringa kostnader för statsverket och en ej oväsentlig ökning i skogsstatstjänstemännens arbete.

På grund av vad sålunda anförts finner jag den fördel, som från skogsvårdens synpunkt skulle vinnas genom berörda utsträckning, ej vara av sådan betydelse, att den kan anses uppväga de ekonomiska uppoffringar och den försvårade administration, som en dylik åtgärd skulle medföra för det allmänna. Jag finner mig därför böra avstyrka vidtagande av åtgärd i förevarande syfte.

På sätt jag i motiveringen till förenämnda lagförslag framhållit, torde i sammanhang med stadgande av reproduktionsskyldighet för de under lappmarkslagen lydande enskilda och allmänna skogar förpliktelse att utgöra

*Departements-
chefen.*

*Upptagande
av skogsvårds-
avgifter å hus-
behovs-
skogarna.*

skogsvårdsavgifter böra föreskrivas såväl i fråga om dessa skogar som beträffande övriga allmänna skogar inom lappmarkerna samt därstädes belägna allmänningsskogar. Dessa avgifter skulle, sedan viss del därav överlämnats till domänfonden såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för den nya lappmarkslagens handhavande, användas för understödjande av skogsvårdsåtgärder å skogarna under denna lag. Då emellertid även i fråga om husbehovsskogarna vidtagande av skogsvårdsåtgärder är i hög grad av behovet påkallat, är det synnerligen önskvärt, att förenämnda avgifter må användas till understödjande av dylika åtgärder jämväl å dessa skogar. Detta förutsätter emellertid uppenbarligen, att skyldigheten att utgöra skogsvårdsavgifter utsträcker sig till äfven husbehovsskogarna. För en dylik utsträckning talar även den omständigheten, att därigenom *alla* inom lappmarkerna belägna skogar skulle bliva underkastade sådan skyldighet, vilket skulle underlätta tillämpningen inom berörda områden av hithörande bestämmelser. Det synes därför böra förordas, att, därest här avsedd skyldighet föreskrives beträffande övriga skogar inom lappmarkerna, denna förlänas tillämpning äfven å husbehovsskogarna.

En följd av den sålunda intagna ståndpunkten torde vara, att innehavarna av husbehovsskogarna befrias från den skyldighet att erlægga utsyningsavgifter, som nu åligger dem enligt § 5 i kungörelsen den 8 oktober 1918 (nr 915) angående utsyning och stämpling å vissa husbehovsskogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, samt att domänfonden beredes ersättning för kostnaderna för handhavandet av lagstiftningen rörande dessa skogar på det sätt, att fonden av de från ifrågasatt trakter inflytande skogsvårdsavgifter tillgodoföres ett belopp, svarande mot berörda utsyningsavgifter.

Spörsmålet om nu ifrågasatta ändringar i förordningen om skogsvårdsavgift samt i kungörelsen den 8 oktober 1918 torde jag framdeles få anmäla för Kungl. Maj:t.

Ändrade bestämmelser ang. olaga avverkning å husbehovsskogarna.

Enligt förenämnda lagförslag skulle ändrade bestämmelser komma att gälla i fråga om ansvar för bedrivande av olaga avverkning å de under lappmarkslagen lydande skogar samt beträffande rätten att åtala dylik förseelse och att taga i beslag olagligen avverkat virke. Med hänsyn till de likartade förhållanden, som föreligga i fråga om sistnämnda skogar och husbehovsskogarna, synes det önskvärt, att väsentligen enahanda bestämmelser gälla i nyssangivna hänseenden för båda dessa slag av skogar. De i 12, 13 och 15 §§ i lagen om husbehovsskogar härutinnan upptagna bestämmelser torde därför böra ändras till överensstämmelse med motsvarande stadganden i berörda lagförslag. I betraktande av den förhållandevis ringa skogstillgången å husbehovsskogarna torde dock bötesmaximum för olaga avverkning å dessa skogar böra sättas något lägre än motsvarande maximum för dylik avverkning å skogarna under lappmarkslagen.

I övrigt torde skäl ej föreligga att vidtaga ändring i lagen om husbehovsskogar i samband med genomförandet av den föreslagna nya lappmarkslagen.

Förenämnda ändringar i lagen om husbehovsskogar torde böra träda i kraft samtidigt med den nya lappmarkslagen eller den 1 januari 1927. Be- *I kraftträdande m. m.*
träffande avverkning, som ägt rum å dessa skogar före sagda dag, torde emellertid, i överensstämmelse med vad i motsvarande avseende stadgats i övergångsbestämmelserna till den nya lappmarkslagen, nu gällande stadganden böra tillämpas även efter den 1 januari 1927.

I anslutning till vad sålunda anförts har jag låtit inom jordbruksdepartementet utarbета *förslag till lag om ändrad lydelse av 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden.*

Departementschefen uppläser härefter berörda förslag, som är av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, samt hemställer, att för det i § 87 regeringsformen angivna ändamål lagrådets utlåtande över nämnda förslag måtte inhämtas genom utdrag av protokollet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:
Joh:s Thygesen.

Bilaga.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden.

Härigenom förordnas, att 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 angående husbehovsskogar inom vissa områden skola erhålla följande ändrade lydelse:

12 §.

Sker avverkning å särskild eller samfällad husbehovsskog i strid mot bestämmelserna i denna lag, vare straffet böter från och med tjugufem till och med tvåtusen kronor.

Då till straff enligt första stycket dömes, skall tillika det avverkade virket, där det ligger å skogen kvar eller, om det är bortfört, fortfarande är i avverkarens besittning, tagas i beslag och dömas förbrutet. Undgår dylikt virke beslag, är den, som låtit verkställa avverkningen, skyldig att utgiva ersättning med belopp, motsvarande värdet av samma virke.

Innefattar förseelse, varom här är fråga, förbrytelse mot allmänna strafflagen, skall gärningen bedömas enligt vad i 4 kap. 1 § strafflagen är för likartat fall stadgat. Förskyller förseelsen påföljd enligt andra stycket, varde ock den påföljd ådömd.

13 §.

Allmänne åklagaren samt vederbörande förvaltande tjänstemän vid skogsstaten äge lika behörighet att åtala förseelser, varom i 12 § sägs, samt att med beslag belägga virke, som skall anses förbrutet. Sistnämnda befogenhet tillkomme jämväl skogsstatens bevakande personal; har någon av denna gjort beslag, skall han, så snart ske kan och senast inom fjorton dagar, göra anmälan därom hos någon av de åtalsberättigade.

Varder ej inom sextio dagar, från det beslaget skedde, åtal i laga ordning anställt, vare beslaget förfallet; ägande förvaltande tjänsteman vid skogsstaten att, innan åtal anhängiggjorts, häva beslag, som verkställts av någon av skogsstatens bevakande personal.

15 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, ävensom genom försäljning av förbrutet virke uppkommen behållning och utdömd ersättning för virke, som

undgått beslag, tillfalla lappmarkernas med flera områden skogsvårdsfond.

Försäljes i beslag taget virke, innan det dömts förbrutet, skall, till dess frågan därom blivit slutligen avgjord, försäljningssumman nedsättas i riksbanken på sätt särskilt är stadgat; och skall om sådana medels insättning i bankinrättning vidare gälla vad i 160 § utsökningslagen sägs.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1927, dock att äldre lag skall tillämpas i fråga om avverkning, som ägt rum före nyssnämnda dag.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 10 november 1926.

Närvarande:

justitierådet VON SETH,
justitierådet WEDBERG,
regeringsrådet PLANTING-GYLLENBÅGA,
justitierådet ALEXANDERSON.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 5 februari 1926, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets yttrande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändrad lydelse av 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsrådet Thor Sjöfors.

Lagrådet lämnade förslaget utan annan anmärkning, än att dels stadgandet i 15 § första stycket borde utsträckas att gälla även vite samt dels tiden för ikraftträdandet måste framflyttas.

Ur protokollet:
A. V. Stenkula.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 januari 1927.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden
RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN,
ALMKVIST, LYBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler departementschefen statsrådet Hellström lagrådets den 10 november 1926 avgivna utlåtande över det den 5 februari 1926 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om ändrad lydelse av 12, 13 och 15 §§ i lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden.*

Efter redogörelse för utlåtandets innehåll anför föredraganden:

På sätt lagrådet hemställt, har 15 § i förslaget utsträckts att gälla även vite, som utdömes enligt 6 § i lagen angående husbehovsskogar, varjämte tiden för den nya lagens ikraftträdande framflyttats till den 1 januari 1928. Härförutom hava vissa mindre redaktionella ändringar vidtagits i förslaget.

Föredragande departementschefen uppläser härefter det sålunda ändrade förslaget samt hemställer, att detsamma måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen förordna, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Joh:s Thygesen.